

ВИСОКОПРОДУКТИВНІ ЕКОЛОГІЧНО ЗБАЛАНСОВАНІ КОРОТКОРОТАЦІЙНІ СІВОЗМІНИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТУ ТА ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ АГРОЦЕНОЗІВ ЛІСОСТЕПУ

Коротка характеристика

Короткоротаційні (3–5-пільні) сівозміни з різним набором, співвідношенням і розміщенням культур. Розміщення польових культур у таких сівозмінах сприятиме не лише збереженню, а й підвищенню основних показників родючості ґрунту, ефективному використанню ріллі. Зокрема, оптимізації водного режиму в різноротаційних сівозмінах залежно від біологічних особливостей сільськогосподарських культур, системи удобрення, розміщення кожної культури в сівозміні після кращого попередника та оптимального рівня насичення.

Очікуваний результат

Впровадження сівозмін забезпечить формування позитивного балансу гумусу від 0,18 до 0,52 т/га в рік. Надходження біологічного азоту через симбіотичну азотфіксацію – від 63 до 110 кг/га, та відшкодування 56–89% витрат азоту з добрив і ґрунту на формування врожаю культур. Оптимізація параметрів фітосанітарного стану системи ґрунт – рослина: зменшення токсичності ґрунту; зниження забур'яненості посівів; контролювання фітопатогенного та ентомологічного станів. Підвищення продуктивності 1 га ріллі на 20–25%, рівня рентабельності – на 30%. Зниження собівартості виробництва на 12%.

Публікації, охоронні документи

Сучасні системи землеробства і технології вирощування сільськогосподарських культур; за ред. В.Ф. Камінського. Київ: ВП «Едельвейс», 2012. 196 с.
Бойко П.І., Літвінов Д.В. Ефективність короткоротаційних сівозмін у сучасних системах землеробства. *Землеробство*. 2015. Вип. 2 (89). С. 38–46.
Шляхи підвищення ефективності використання землі в сучасних умовах: монографія; за ред. В.Ф. Камінського. Київ: ВП «Едельвейс», 2016. 260 с.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Сільське господарство, аграрний сектор економіки.

Авторський колектив

Бойко П.І., д. с.-г. н.,
Літвінов Д.В., д. с.-г. н.,
Цимбал Я.С., к. с.-г. н.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства НААН»,
тел. (044) 526-23-27,
e-mail: iznaan@ukr.net